

CENA KURJERA:

Warunki prenumeraty Kurjera Warszawskiego (wraz z codziennym bezpłatnym wydaniem porannym) podane są w nagłówku numeru wieczornego.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera Warszawskiego przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednim kop. 3, poranny w niedzielę i święta kop. 5.

Dziś: Rozalii Panarmitańskiej P.
Niedziela: Joachima i Wawrzyńca.
Poniedziałek: Zachariasza Proroka.
Wtorek: Reginy P. M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY SZÓSTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 5 minut 11.
Zachód „ 6 „ 47.
Długość dnia godzin 13 „ 36.
Ubyło „ 3 „ 7.

Wschód księżyca o godzinie 0 minut 33 w.
Zachód „ 10 „ 2 r.
Wysokość wody na Wiśle stóp 0 cali 10
Dziś o godzinie 4-ej rano ciepła 14° R.

CENA OGŁOSZEN

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska nr 18.

Środa: Narodzenie N. Maryi P.
Czwartek: Gorgoniusza Męcz.
Piątek: Mikołaja Wyzn.
Sobota: Emiliana i Teodory.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr 9.—Telefon Redakcji nr 126.—Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Rościslawy; jutro Włodzisławy.

Nabożeństwa: W kościele Opieki św. Józefa na Krak. Przedm. dopołudniowe solenne nabożeństwo na intencję bractwa matek chrześcijańskich; w kościele św. Marcina przy ulicy Piwnej dalszy ciąg czterdziestogodzinnego nabożeństwa, zakończonego odpustem Pocieszenia N. Marji Panny; w kościele św. Anny na Krak.-Przedm. o godz. 9-ej zrana wotywa na intencję arcybractwa Serca N. Marji Panny i nawrócenia grzeszników.

Wystawy: Wyst. Tow. zachęty szt. pięknych, Krak.-Przedm. nr. 15 (od godz. 10-ej rano do 6-ej wieczór.)—Wystawa obrazów A. Krywulca. (Hotel Europejski—codziennie od godz. 9-ej rano do 6-ej wieczorem.)

Próby: Próba orkiestry amatorskiej Towarzystwa muzycznego. (Lokal Towarzystwa w gmachu teatrów—godz. 8 wieczorem.)

Teatry: Letni (w ogrodzie Saskim): dziś „Halka” (występ gościnny p. Florjańskiego); jutro „Poskromienie złośnicy” (wznowienie); — Nowy: (przy ulicy Królewskiej): dziś „Nad przepaścią”; jutro „Muszkietierowie”. (Godz. 8 wieczorem.)

Teatryki: Alhambra: „Łysy Kupidyn” i „Goście”; — Belle-vue: „Zielona wyspa”; — Nowy Świat: „Fikalski”.

Teatr Buff: dziś przedstawienie niemiecko-żydowskie.

Cyrk Salomonskiego: koncert i przedstawienie. (Dolina szwajcarska.)

Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. Otwarty codziennie od godziny 10-ej rano do wieczora.

Z Bułgarji.

Neue freie Presse zamieszcza dwa listy z Sofji, z których pierwszy kreśli przebieg kontr-rewolucji, drugi stan rzeczy po wypadkach.

Sofja d. 23-go sierpnia.

Dzisiaj z rana uwolnił się z więzienia komendant

pierwszego aleksandryjskiego pułku, oddany sprawie księcia, major Popow, zastrzeliwszy, jak utrzymują, z rewolweru wartę.

Pospieszył on do obozu znajdującego się za miastem, kazał wystąpić dwóm batalionom i zapytał żołnierzy, czy gotowi są dotrzymać przysięgi złożonej księciu? Żołnierze odpowiedzieli, że pójdą wszędzie za swoim komendantem.

Popow udał się przeto na ich czele do Sofji i obsadził wojskiem ministerjum wojny, biuro telegraficzne i inne gmachy rządowe. Karawelowi przydał straż bezpieczeństwa, poczem zabrał się do ujęcia twórców rewolucji. Stoilowowi udało się uwięzić jednego z głównych twórców zamachu, pułkownika Kessakowa. Inni także wkrótce znaleźli się pod zamknięciem.

Gdy miano aresztować oficera Sawowa, który trzymał straż w pałacu podczas najścia sprysiężonych na księcia, dobył tenże rewolweru i zranił dwóch ludzi, poczem został przez żołnierzy zakłóty bagnietami.

Udało się uciec tylko Grujewowi i Benderewowi, który zastępował chorego ministra wojny Nikiforowa i po detronizacji podpisywał się jego nazwiskiem na dekretach rządu prowizorycznego. (Wiadomo, że obydwaj zostali później ujęci; *przyp. red.*)

Gdy kontr-rewolucja powiodła się, konsul Bogdanow pospieszył do p. Karawelowa, wzywając go aby napowrót objął rządy. Major Popow i szef artylerji Panow, zobowiązali się zmusić członków rządu prowizorycznego do ustąpienia. Już dziś po południu o godzinie 2-giej, pojawił się manifest majora Grujewa, ogłaszający abdykację dwudniowego rządu. Karawelow i Nikiforow stanęli na czele nowego ministerjum. Nikiforow pojechał do szkoły kadetów i miał przemowę do młodzieży, poczem wszyscy poddali się nowemu porządkowi rzeczy.

Kapitanowi Petkowowi powiodło się dopaść w ministerjum wojny komendanta miasta z ramienia rewolucji Markowa i począł lżyć go ostreimi wyrazami. Markow chciał wydobyć rewolwer, aby Petkowa trupem położyć, co mu się wszakże nie udało. Schro-

nił się więc do pobliskiej kawiarni, gdzie został uwięziony.

Obawiają się nowej rewolucji, ponieważ dochodzą wiadomości, że Stambułow w Tyrnowie utworzył rząd inny, że załogi z Filipopola, Widdynia i Ruszczuku maszerują na Sofję, pod sztandarami księcia.

Dzisiaj oddano pod nadzór policji także metropolitę Klemencjusza, Cankowa i Burmowa.

Sofja 29-go sierpnia.

Od pamiętnej nocy z d. 20-go na 21-szy b. m. żyjemy w ciągłej trwodze. Wojska podzieliły się na dwa obozy i każdej chwili może wybuchnąć starcie.

Artylerja i drugi pułk (strumski), który współdziałał w rewolucji, opuściły miasto. Pierwsza obsadziła fortyfikacje leżące na wschodzie, drugi na północy Sofji. Z największą trudnością zdołano je nakłonić, aby się oddaliły do Koestendilu.

Dopiero dzisiaj zrana o godzinie 8-ej pułk drugi wraz z artylerją wyruszył drogą pernicką. W nocy jeszcze obawiano się zetknięcia jego z pierwszym pułkiem (aleksandryjskim). Ten ostatni pozostaje w Sofji załogą.

Nikt nie może opuszczać miasta bez osobistego zezwolenia komendanta placu. Granica od Rumelji jest zamkniętą. Oczekują przybycia Stambułowa i nowych wojsk.

Major Grujew, kapitan Benderew i komendant drugiego pułku, Dymitr Stojanow, zbiegli. Ujęto ich podobno pod Rahową.

Wszyscy wyżsi oficerowie, znani z wierności dla księcia, jak Nikołajew, Panow, Petrow, Panica i inni, bawili w chwili wybuchu na urlopach. Zastępujący ministra wojny, kapitan Benderew, starał się gorliwie o to, aby żaden z nich nie znajdował się podówczas w Sofji.

Karawelow został przez rząd rewolucyjny uwięzionym w chwili, gdy zamierzał się udać do księcia. Konsul austriacki, hr. Starzeński, pragnął widzieć się z Karawelowem, ale bagnietami zamknięto mu drogę.

Utrzymują, że Karawelow miał się wyrazić do pewnego dyplomaty:

A gdy to mówiła, oblicze jej promieniało takim blaskiem, a oczy jaśniały takim ogniem zapалу, że p. Szornel po raz pierwszy w życiu widząc taką moc wielką w niewieście, zdumiał się i czoła uchylił jak przed świętą...

A ona ciągle w uniesieniu, jak gdyby natchniona, nie miała z wysoka, tak mówiła dalej:

— Modliłam się dziś noc całą i Pan Bóg dał mi tę moc, iż teraz nie lękam się już niczego. Trwoga moja była grzeszną, wahanie występne. Chcę, aby obrządek Chrztu św. dopełniony był na dziecięciu mojem, według przepisanych obrządków, ręką katolickiego kapłana, aby żadnej potem wątpliwości być nie mogło... Waszmość tedy, jeśliś mi jest przyjaciele, nie zwłószcząc pojedziesz do Skąły lub Brzeska, albo do innej katolickiej parafji i księdza tu z sobą przywieziesz, aby obrządku dopełnił, poczem ja sama małżonkowi memu to oświadczę... Niech czyni później jako chce, ale ja spełnię, co mi głos boży i sumienie nakazują!

Pan Szornel ani się opierać mógł, ani żadnych remonstracji czynić, bo widział, że to byłoby daremnem. Jeno tak jeszcze uradzono, by zaczekać do ciemnej nocy i owego księdza potajemnie, gdy się wszyscy pośpią, do zamku sprowadzić, obawiać się bowiem było można, aby p. Stadnicki księdza zobaczywszy, jakowego excesu się nie dopuścił, w tym bowiem czasie pochłumniejszszym jeszcze, a gniewliwszym był niż zwykle.

Stało się tedy jak ułożono. P. Szornel rozgłosiwszy, iż na dzień jeden za własną sprawą wyjeżdża, udał się do Skąły, gdzie był pleban dobrze mu znany, a pani Stadnicka starała się ze swej strony tak wszystko ułożyć, by ułatwić dopełnienie zamiaru.

Wieczorem tedy nazajutrz, piastunkę i całą służbę oddaliwszy, zabrała niemowlę do swojej komnaty, ułożyła na swoim łóżu i uspiła, a gdy p. Stadnicki nadszedł i chciał Blandratę sprowadzić, odradziła mu to, mówiąc, jako dziecko ma się lepiej i spokojnie spoczywa, że jednak chce je zachować przy sobie, aby nie zostawiać na opiece służebnej. Stadnicki, nie podejrzewając nic złego, bo od owej pierwszej sceny, mowy już żadnej o chrzcie dziecka nie było, dał się temi argumentami przekonać i odszedł uspokojony do swojej komnaty, czując się zaś niezdrów, wcześniej na spoczynek się udał.

Wszystko tedy zdawało się sprzyjać zamiarom pani Stadnickiej, która gdy się już zupełnie w zamku uciszyło, usiadła przy oknie i modląc się a żegnając ciągle, wpatrywała się w nieprzebitą ciemność nocy z niepokojem wielkim. Im późniejsza była godzina, tem serce jej kolatało mocniej, że zdawało się, iż z uciśnionej trwogą piersi wyskoczy, aż nagle bić przestało... Cała krew uderzyła jej do głowy: na śniegu, który białął zdala, ujrziała cienie jakieś zwolna posuwające się ku zamkowi... Słysy one, zmierzając wprost ku baszcie, kędy były komnaty pani Stadnickiej... Nie było wątpliwości: to szedł Szornel wraz z księdzem!

Odstąpiła od okna pani Stadnicka i zbliżyła się, szybkim krokiem ku łóżu, na którym spoczywało niemowlę takie schorzone, że litość brała patrzeć na te rysy drobniuchne, blade, dziwnie piękne i delikatne a cierpieniem wewnętrznym boleśnie krzywiące się czasami. Dziecię spało i wychudzone raczęta wydobywszy z krępiących je powijaków, od czasu do czasu poruszało niemi niespokojnie. Pani Stadnicka patrzyła długo na biedne niemowlę swoje, a potem

23)

STAROSTA ZYGWULSKI

Przez

Adama Krechowickiego

(Dalszy ciąg.)

Tak przeszedł znów czas niejaki i już zima się zaczęła, która w tym roku niewymownie była srogą, gdy pewnego ranka p. Szornel, wyszedłszy z mieszkania swego, spotkał jednego z dworzan, biegnącego doń z poleceniem od pani Stadnickiej, by do niej szedł, nie zwłószcząc. Rano to było, więc jeszcze szpiedzy p. Stadnickiego spali, a ów dworzanie należał do małej liczby katolików, którzy w zamku niedługo przedtem pozostali, chociaż zaledwie już tam byli cierpieni. Mógł tedy p. Szornel niepostrzeżenie dostać się do komnat pani Stadnickiej, która doń wybiegła, ręce załamując z rozpaczą i mówiąc, iż synaček jej zachorzał tak w nocy, że już prawie żadnej nie ma nadziei, aby żyć mógł.

— Nie mogę dopuścić—mówiła z mocą wielką—aby ów Blandrata, czy tam Krucygier, nad niemowlęciem mojem, swoje pogańskie obrządki czynili, aby ta niewinna duszyczka, jeśli już Pan Bóg zabrać mi ją chce, szła przed Majestat Jego z piętnem herezji na czoło. Wszystko przeniosę raczej, ale tego nie ścierpie! Syn to mój! jam go w łonie swem wynosiła, jam go zrodziła w boleści i bronić go będę przeciw wszystkim i wszystkiemu, choćby się całe piekło sprysięgnąć miało!

— Jestem szczerym przyjacielem księcia i ubolewam nad tem, że padł ofiarą rewolucji. Przeszkodzić jej nie leżało w mej mocy... Żadne z mocarstw nie wzięło nas w obronę, zostaliśmy wydani na łaskę i niełaskę. Ponieważ książę nie zdołałby nigdy zjednać sobie przebaczenia u Rosji, spodziewać się można, że teraz kraj wróci nareszcie do tak pożądanego dlań spokoju.

X.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE

— Budowa przystanku na kolei obwodowej uległa o tyle zmianie pierwotnego projektu, że przedewszystkiem urządzonym będzie przystanek towarowy, to jest magazyn i rampa, których budowa ma być ukończoną już w przyszłym miesiącu. Dla ułatwienia komunikacji kołowej, od szosy wolskiej do przystanku otwartą ma być nowa droga kołowa, a przystanek osobowy, pod który zakupiono już odpowiednią przestrzeń gruntu, budowanym ma być w przyszłym roku.

— Inspektor szkół m. Warszawy, p. Kryłow, rozesłał do utrzymujących szkoły i pensje prywatne okólnik z wezwaniem: 1) aby do d. 13 b. m., to jest do powrotu p. inspektora z urlopu, nie czynili żadnych zmian w składzie osobistym nauczycieli i nauczycielek, gdyż na to potrzebnem jest osobiste zezwolenie p. inspektora; 2) aby promocii do klas wyższych nie udzielano inaczej jak po zatwierdzeniu list przedstawionych p. inspektorowi, tam zaś gdzie p. inspektor był na egzaminach, zgodnie z opinią zapisaną przez niego w księgach zakładu. W tymże okólniku p. inspektor oznajmia, iż egzamina powakacyjne, o ile znajdują się do nich zakwalifikowani kandydaci lub kandydatki, odbywać się mają w jego obecności i w tym celu przełożeni zakładów prywatnych winni przedstawić plan tych egzaminów zastępującemu czasowo p. inspektora szkół p. Mazurence najdalej do d. 8-go b. m.

— Za wykroczenia przeciw przepisom sanitarnym na skutek protokołów komisji zostało skazanych na kary pieniężne: w cyrkule zamkowym 15-tu właścicieli posesyj po 21 rs. każdy; sobornym 37-miu po 30 rs.; białeńskim 12-tu po 30 rs., a jeden na 73 rs.; powązkowskim 8-u po 15 rs. i praskim 3-ch po 10 rs. kary.

— W drugiej połowie sierpnia aż po dzień 1-szy b. m. uprzątnięto z ulic psów bezdomnych 158 sztuk a 25 osób za wypuszczenie psów bez kagańca pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

— Z powodu dopełniających się wymiarów dla robót kanalizacyjnych, przejazd przez ulicę Senatorską na przestrzeni od Podwala do Miodowej na przeciąg kilku dni został wstrzymany.

— Na miejsce ustępującego p. E. Jankowskiego, starszym ogrodnikiem ogrodu pomologicznego został mianowany p. Aleksander syn Emila Klausen, ogrodnik z Odesy. P. Jankowski przenosi się do swojej kolonji Janków, we wsi Rakowiec pod Warszawą,

padłszy na kolana, obie dłonie ku niebu podniosła, wzywając zlitowania. Bożego.

Rotmistrz zbliżając się ku zamkowi, nie był także bez apprehensji. Nie obawiał się o siebie, jakkolwiek wiedział, iż w okazji tej życie stracić może, jeśli ekspedycja się nie uda a pan Stadnicki przedwczesnie o planie się dowie. Nieraz wszakże nadstawał on już pierś swoją bez trwogi, tu zaś mniemając jako w świętej sprawie, tembardziej się nie lękał o siebie, szło mu jednak o księdza, który że był człek prosty i nie zbyt odważnego ducha, trząsł się jak w zimnicy ze strachu i byłby chętnie w pół drogi zawrócił, gdyby mu rotmistrz ciągle o świętym obowiązku nie gadał i nie uspakajał, twierdząc, jako żadnego niebezpieczeństwa niema.

Tymczasem niebezpieczeństwo było i wielkie. Zamek niedźwiedzki nawet czasu pokoju był na stopie obronnej; strażę dzień i noc po wałach chodziły, jeno nie zawżdy bywały czujne, a już p. Szornel, jednego z wiernych dworzan do tajemnicy przypuściwszy, zawczasu się postarał, aby tej nocy od strony baszty mniej były czujne niż zwykle. Baszta owa miała też osobne wejście, zwykle zamknięte i gruzami zawałone, które jednak rotmistrz wyjeżdżając spenetrował i jeno przymknięte ostawiwszy, tamte dy owego plebana wiodł.

Nie było to wszakże rzeczą łatwą, bo śnieg tej nocy spadł gęsty, a że nikt tedy nie chodził, więc leżał grubą warstwą, w którą ciągle zapadali idąc, a zwłaszcza ów pleban, dość otyły, potykał się nieustannie i tak się zmordował, iż ledwo z owego ciężczenia i strachu wiodł się, wzdychając bardzo ciężko i głośno, że go p. rotmistrz co moment zaklinać musiał, aby ciszej był.

gdzie zajmie się sadem, szkołkami i nadzorem hodowli nasion redakcji *Ogrodnika polskiego*.

— Dyrektor Towarzystwa muzycznego prosi nas o zanotowanie, iż w dniu dzisiejszym, o godzinie 6-ej wieczorem, w sali Towarzystwa odbędzie się pierwsza próba śpiewu chóralnego, próba zaś orkiestrowa rozpocznie się nie o 6-ej, lecz o 8-ej wieczorem.

— Z literatury.

* *Niwa* w najświeższym zeszycie zamieściła bardzo trafnie skreśloną charakterystykę ś. p. Jana Lama, której autor podpisał się pseudonimem Ultramon-tanus.

* *Tygodnik ilustrowany* zamieszcza w dzisiejszym numerze nader ciekawe i pouczające „Pogadanki o higienie” prof. dra Łuczkiewicza.

Zaslugują także na uwagę cztery widoki przedstawiające najcenniejsze gmachy Poznania, mianowicie: ratusz starożytny, katedrę, teatr i bibliotekę Raczynskich.

Ozdobą numeru jest piękna rycina na pierwszej stronie p. t. „Szepty”, rysowana przez Labrichona, oraz rysunek przedstawiający „Wydanie hr. Cosel sasom przez prusaków”, wykonany przez Gampen-riedera.

— Z teatru i muzyki.

* Żółkowski zachwycał wczoraj licznie zebraną publiczność jako „Lew przebudzony”.

Dystynkja, wielko-pańskie maniery, budzą zawsze podziw w widzach, nie często spotykających się z czemś podobnem na naszej scenie.

Zaznaczyć wypada jako zasługę reżyserji, że dała wielkiemu artyście stosowne otoczenie.

Czas już było usunąć owych chórzystów, którym kazano dawniej przedstawiać modnych salonowców; zyskało na tem ogólne tło obrazu, zapełnione aktorami z Małego teatru, prezentującymi się przyzwiciem.

Pomyślano również o nowej obsadzie pewnych ról, które do ważniejszych w sztuce należą.

I tak bardzo właściwie zarozumiałym dandysem jest dziś p. Szymanowski, a powabna wdówka znalazła najodpowiedniejszą przedstawicielkę w pani Lüdowej.

Na tej drodze reżyserja nie powinna była zatrzymać się i wypadało poprosić p. Krogulskiego, aby reprezentację wytwornej młodzieży paryskiej odstąpił komu innemu. Jesteśmy pewni, że pożyteczny w swoim skromniutkim fachu p. Krogulski, nie ma do tego przedstawicielstwa pretensji.

W ogóle byłoby do życzenia, ażeby obsada sztuk starszych uległa starannej rewizji; tulają się bowiem do dziś dnia różne anomalje, które niegdyś wywołałyby może chwilową potrzebą, a dziś ustąpić winny wobec wzrastających w widzach nie bez pewnej słuszności wymagań, aby całość utworu nie razila żadnym szczegółem obsady, ani scenerji.

— Z teatrzyków.

Teatrzyki nasze, wystrzelawszy w ciągu lipca i sierpnia wszystkie lepsze naboje, dobrały się widocznie, pod koniec sezonu, do spodu przygotowanych zapasów nowości, nie więc dziwnego, że trafia-

— Nie mogę, panie rotmistrzu! Bóg świadkiem, nie mogę!..—powtarzał pleban, chwytając się poły Szornela.

A wtem jeden ze straży dojrzawszy jakoweś zbliżające się cienie, krzyknął:

—Kto idzie!..

Dech zamarł w piersi rotmistrza, który też co prędzej ku ziemi przysiadł, a pleban zgola już na śniegu się przewrócił, oddychając jak miech kowalski.

— A co? nie mówię!..—jękliwe szepotał—Bóg świadkiem, mówię!..

— Ciszej bądź, jegomość—błagał Szornel—nie ruszajmy się z miejsca, aż straż przejdzie!..

— De profundis clamavi ad te Domine!..—szepotał ksiądz w zaleknieniu, zapadając coraz głębiej w zaspy śniegowe.

Tymczasem ów sztyldwach widząc, że cienie znikły i przypuszczając, że to było jakoweś złudzenie, odszedł na drugą stronę wzdłuż wałów; rotmistrz zaś skorzystał z tego momentu i prawie gwałtem pochwyciwszy plebana z ziemi, pociągnął go za sobą ku furcie wiodącej do baszty. Otworzył ją i weszli w straszliwą ciemnicę, gdzie po gruzach a rumowisku trzeba się było wspinać na górę. Kamienie usuwając się pod nogami, sprawiały łoskot, który głośnem echem odbijał się w sklepionych murach; ksiądz coraz bardziej zmordowany iść już prawie nie mógł i staczał się ciągle na dół, aż wreszcie na owych gruzach przysiadłszy, prawie płakać zaczął i deklarować Szornelowi, wzywając Pana Boga na świadka, iż jak żył nigdy takiej peregrynacji nie odbywał i dalej nie pójdzie.

— To są—mówił—jakoby misje wśród dzikich ludów... Ochrzczajcie wy siebie a wedy owego dzie-

ją obecnie na pleśń lub męty i że czwartą już z rzędu „premierę” ogródkową zaliczyć nam przychodzi do rzeczy nieudanych.

Był nią przedstawiony wczoraj w teatrzyku „Nowy-Swiat” wodewil w 4 ch aktach p. t. „Fikalski”, przerobiony ze znanej na bruku wiedeńskim *possy*: „Walzerkönig”.

Tłomacz przeniósł akcję do Warszawy, ochrzcił sztukę nazwiskiem popularnej figury ze znanej i wybornej komedji Bałuckiego, ale też i na tem skończyła się jego pomysłowość i jego zasługi.

W samej treści bowiem pozostały rzeczy czysto niemieckie, nie licujące z naszymi właściwościami, a to słabej i bez tego sztuce nie mogło dodać interesu, usunęło bowiem z pod jej nóg grunt prawdopodobieństwa.

Muzyka przytem banalna i skąpo rozwinięta akcją ilustrującą, stanowi też jedną ze słabszych stron „Fikalskiego”.

Grającym atoli przyznać należy, iż robili co mogli, aby nowość tę jaknajlepiej zaprezentować licząc nie bardzo zebrany widom.

— Gabinet fizyczny.

Dowiadujemy się, iż na posadę kierownika nowo w Muzeum pracowni, zgłosiło się kilku specjalistów.

Z jednym z nich zarząd instytucji zapewne wkrótce wejdzie w układy, gdyż przedstawiona przezeń oferta zdaje się odpowiadać wszelkim wymaganiom, kandydat zaś znanym jest zaszczytnie z wysokiego ukształcenia fachowego i pożądanego na takim stanowisku ruchliwości.

Według podanych przezeń warunków, gabinet fizyczny ma pozostawać pod zwierzchnim nadzorem dyrekcji Muzeum.

Nadzór zaś bezpośredni zależeć będzie od kierownika, który zobowiązuje się 50% czystego dochodu, otrzymanego z robót w gabinecie dokonanych, zwracać instytucji.

Kontrola dochodów spoczywa w ręku zarządu Muzeum.

Działalność gabinetu polegać będzie na prowadzeniu doświadczeń z laborantami z grona młodzieży, kształcącej się fachowo, dokonywaniu prób płatnych, urządzaniu specjalnych odczytów itd.

— Wystawa nasion.

W ostatnich dniach ruch przedwystawowy tak się ożywił, iż zarząd Muzeum zmuszony był wydrukować nową serję blankietów na deklaracje.

Przygotowane początkowo w liczbie 300-tu zostały już rozesłane i rozebrane.

Słyszeliśmy, iż na wystawie tutejszej wystąpi z bogatą kolekcją Muzeum przemysłowo-rolnicze z Petersburga.

Co się tyczy kraju naszego, obecnie najwięcej deklaracji nadchodzi na buraki cukrowe i chmiel.

— Słuszna uwaga.

W kwestji udziału w zbliżającej się wystawie nasion, *Ogrodnik polski* czyni słuszną uwagę, iż wielu ogrodników będzie mogło wystąpić w szranki, przepisy bowiem wymagają nadesłania na okaz po trzy garce nasion warzyw.

Taka ilość np. rzodkiewki, selerów, cebuli itp.

ciucha!—zawołał wreszcie w zniecierpliwieniu—in *periculo mortis* to można, a ludzi dorosłych nie mordujecie! Bóg mi świadkiem, że zanim tę jedną duszę ochrzczę, to chyba moja ochrzczona z ciałem się rozstanie!.. Nie mogę, Bóg świadkiem, nie mogę!..

Wzdychał tak i jęczał długo jeszcze ów księżyna, siedząc na gruzach w onej ciemnicy, ale że to dusza była pocziwa, jeno na trud i niebezpieczeństwo zbyt czuła, przeto p. Szornel nie potrzebował długo przemawiać, aby go skłonić do dalszej podróży. Po zostawieniu jeszcze jeno parę kroków drapać się w górę, a potem wychodziło się na korytarz, z kądem wprost było wejście do komnaty pani Stadnickiej.

— Ano chodźmy!—westchnął ksiądz i poszli dalej. Za chwilę też byli już na korytarzu, a za drugi moment wchodzili do komnaty „bladej pani”, która w tem oczekiwaniu śmiertelnie długiem, klęczała nieruchomo, w niemej zatopiona modlitwie.

Porwała się z klęczek gdy weszli i w wielkiem uniesieniu ją całować ręce plebana, który zadyszany, bronił się od tego jak mógł i kłaniał się jeno ciągle, a z alteracji nie wiedząc dobrze co mówi, powtarzał:

— Nie mogę... Bóg świadkiem, nie mogę!..

— Spieszmy się—rzekł Szornel—obawiam się bowiem, żali nas kto nie słyszał!.. Owe kamienie w baszcie straszliwy łoskot czyniły, który łatwo mógł dojść uszu straży lub kogo z domowników. Na korytarzu nawet zdało mi się, iż dostrzegam w ciemnościach jakąś postać, która zoczywszy nas, żywo pomknęła. Zdało mi się nawet, jako to jest ów niecny Wretelski, który tu wczoraj przybył z Dubiecką!.. Zatem czasu nie tracmy! *Periculum in mora*.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

stanowi już niemały zbiór, a niejedyn ogrodnik nawet połowy tego z pól swoich nie zbiera.

Zdaje się więc, że idąc wzorem innych wystaw, dość byłoby żądać kwaterki nasion drobniejszych, a pół kwarty większych.

Ilość ta do ekspertyzy jest aż nadto wystarczającą, tem więcej, że do nasion mają być dołączone rośliny, które je wydały.

= Turniury do... Krasnojarska.

W obecnej chwili bawi w Warszawie pani D., która od lat dwudziestu mieszka wraz z mężem w Krasnojarsku, gdzie utrzymuje magazyn mód damskich.

Pani D. zamówiła mnóstwo wyszłych u nas z mody „konfekcyj” a pomiędzy innemi około tysiąc turniur, dotąd jeszcze nieznanymi w tem odległym mieście...

= Nowa fabryka

Wkrótce za belwederską rogatką puszczoną zostanie w ruch nowa fabryka wyrobów perfumierskich.

Fabryka ta, urządzona podług najnowszych wymagań, jest własnością tutejszego przemysłowca.

= Wagony zimowe.

Zarząd tramwajów zamierza dopełnić liczbę wagonów zimowych pięćdziesięcioma nowymi.

Robotę powierzono fabryce miejscowej.

= Kopernik w gaiku.

Opiekunowie roślinności miejskiej obsadzili pomnik naszego genialnego astronoma już nazbyt gęsto i nazbyt wysoko.

Czy wolno im przypomnieć, że to nie jest ogrodowa statuetka jakiegos bachuska lub satyrka, aby ją utrzymywać zazdrośnie w cieniu zielonego gaika.

= Z Saskiej Kępy.

Publiczność uczęszczająca na Saską Kępę uskarża się, że po przeprawieniu się przez Wisłę, przebywać musi znaczną przestrzeń po piasku, co szczególnie dla kobiet i osób w późniejszym wieku jest bardzo ciężkie i niejednego od przejażdżki odstrasza.

Właściciele kolonij na Saskiej Kępie powinni by we własnym interesie postarać się o ułożenie choćby wąskiego, drewnianego chodnika, któryby ułatwiał tę przeprawę.

= Upały i piwo.

W dniu onegdajszym w pewnej restauracji przy ulicy Marszałkowskiej w ciągu czterech godzin wieczornych wydano 2754 kufle piwa...

A więc ludzkość radzi sobie z upałem jak może...

= Opóźnienie pociągu.

Pociąg pocztowy kolei terespolskiej przybył w dniu wczorajszym opóźniony o minut 43.

Opóźnienie nastąpiło skutkiem oczekiwania na pociąg kolei moskiewsko-brzeskiej.

Osoby jadące w bezpośredniej komunikacji z Moskwą do Berlina, narażone zostały na zwłokę, która nie pozwoliła im udać się z dworca kolei terespolskiej koleją obwodową i musiały przejechać przez miasto dorożkami.

= Węgier i warszawianka.

Pani * z kilkutygodniowego pobytu w Karlsbadzie nie tylko skorzystała z pomyślnych rezultatów kuracji, lecz nadto zyskała zięcia.

W towarzyszącej matce pannie * rozkochał się szalenie bawiący tam na kuracji węgier.

Młody, przystojny młodziak widocznie był nieśmiały, kiedy się wcale paniom nie zaprezentował, czy też nie miał sposobności znalezienia kogoś, coby go przedstawił.

Uczuła swoje zdradzał jednak wymownie, asystując paniom w pewnym oddaleniu.

Gdzie się tylko panie ruszyły, tam z pewnością był i węgier.

W restauracji, kawiarniach, na spacerach bliższych i dalszych młody człowiek musiał się znajdować w pobliżu swego ideału.

To asystowanie zwracało uwagę nie tylko panny i matki, ale i całego kółka znajomych.

Nareszcie pani * ukończyła kurację i z polecenia lekarza wyjechała dla odbycia *nachcur* na kilka tygodni do Krynicy.

Nareszcie pozbyliśmy się naszego węgier— rzecz pannie * po przybyciu na miejsce.

Ale gdzie tam, pierwszego dnia na promenadzie węgier był na stanowisku i po raz pierwszy dopiero ujrawszy panie, złożył głęboki ukłon.

Nie było przecież nie w tem obrażającego i panie grzecznie się odkloniły.

To musiało go ośmielić, gdyż zbliżywszy się, przemówił nareszcie po francusku, rekomendując się i z całą swobodą światowca wszczął rozmowę o Karlsbadzie.

Nareszcie więc znajomość została zawarta i węgier już na drugi dzień złożył formalną wizytę.

Panna wcale się z tem nie tała, iż cudzoziemiec bardzo się jej podobał, a kiedy pod dwóch tygodniach

nastąpiły oświadczenia, warszawianka była już na dobre zakochana.

Pani * mając jeszcze pięć córek w domu, oznajmiła młodzieńcowi, iż oprócz wyprawy, o żadnym posagu mowy być nie może.

Rozkochany oburzył się na samo przypuszczenie jakiegos wyrachowania.

Jest to syn zamożnej, arystokratycznej rodziny.

Ojciec zawiadomiony telegraficznie, przybył natychmiast do Krynicy i formalnie syna oświadczył.

Ślub młodej pary odbędzie się w połowie przyszłego miesiąca w Częstochowie.

Wiadomem jest, iż na tę uroczystość wybiera się kilkadziesiąt osób z Węgier, wszyscy zaś według przyjętego zwyczaju mają asystować przy ceremonii ślubnej w bogatych strojach narodowych.

= Wpływ upałów.

Nie ulega wątpliwości, iż szalone upały przyczyniają się do zwiększenia chorób umysłowych.

Według zdania lekarzy, napady furji u osób, które dotychczas zdradzały tylko lekki obłąd, przytłaczają się coraz częściej.

Dowodem tego nagły, raptowny obłąd Fajwla Retmana, który w dniu wczorajszym w towarzystwie żony znajdował się w ogrodzie Krasńskich.

Retman cierpiał od pewnego czasu łagodne zбочenie umysłowe i znajdował się w kuracji.

Nagle wczoraj siedząc na ławce przy żonie, rzucił się na nią i począł ją gwałtownie dusić.

Gdyby nie pomoc kilku przechodniów, Retmana, dająca już słabe oznaki życia, byłaby niewątpliwie uduszona.

Szaleniec, oderwany od swej ofiary, chciał uciekać, lecz go powstrzymano.

Retman, prowadzony do domu, na Nalewkach wyrwał się na chwilę i podbiegł pod nadjeżdżający tramwaj w zamiarze samobójczym.

Wagon jednak w samą porę został wstrzymany.

Ostatecznie napad furji po związaniu Retmana i zastosowaniu kilku środków lekarskich, w parę godzin później przeminał.

Lekarz polecił rozciągnąć nad chorym baczny nadzór, a nawet w razie powtórzenia się ataku odwieźć go do szpitala.

= Komu zawierzyć?

Gorączka złota i chęć dojścia do pieniędzy chociażby z krzywdą bliźniego, ogarnia niekiedy ludzi, których przeszłość była nieskalana.

Dowodem tego smutny fakt przeniewierzenia się Jana Błędowskiego, rządcy dóbr Sieniawice nad Bugiem w lubelskiem.

Ow Błędowski, człowiek liczący około 50 lat wieku, przez długi czas bo od r. 1861-go pozostawał w obowiązku u p. Wojnarowskiego, właściciela Sieniawice i cieszył się nieograniczonym zaufaniem swego chlebodawcy, który go obdarzał nawet przyjaźnią, dość rzadką w stosunkach oficjalisty do pryncypala.

Przed paru tygodniami pan W. wystąpił swojego rządcę dla podniesienia przypadającej mu z działów rodzinnych sumy 17,000 rs. z poleceniem ulokowania 10,000 rs. w którymś z banków, a przywiezienia reszty na potrzeby bieżące.

Rządca z formalną plenipotecją przyjechał do Warszawy, lecz odebrawszy pieniądze zniknął bez wieści.

Po upływie 10-u dni, gdy Błędowski nie wracał, ani na dwa listy i telegram nie dawał odpowiedzi pan W. zaniepokojony przybył do Warszawy i dowiedział się tylko, iż B. w dniu 21-ym sierpnia nazajutrz po odebraniu pieniędzy wyjechał koleją wiedeńską.

Według późniejszych wskazówek, okazuje się, iż B. we czwartek zeszłego tygodnia znajdował się w Ojcowie, skąd wyjechał do Krakowa i tu już wszelki ślad jego zaginął.

Poszukiwanie zbiega, lubo spóźnione, przedsięwzięto, a p. W. wczoraj sam wyjechał do Krakowa.

= Kradzieże.

Za rogatkami wolskimi Anieli Chudowskiej skradziono ze stryczki bieliznę i garderobę wartości 138 rs.—W ogrodzie Bertowicza na Solcu skradziono w nocy owoców wartości kilkunastu rubli, lecz szkody w złamanych gałęziach i poniszczonych drzewach wynoszą ze sto rubli.—Z dorożki jadącej na koleją petersburską ściągnięto walizkę z rzeczami wartości paruset rubli.

= Z porażenia.

Otrzymujemy jednocześnie wiadomość o dwóch wypadkach porażenia słonecznego.

Pierwszy przytrafił się onegdaj w Warszawie.

Porażeniu uległa siedmioletnia dziewczynka, córka Wójcickiego, rzemieślnika z pod nr 7-go na Dzielnej, bawiąca się w podwórku na słońcu bez nakrycia głowy.

Choroba objawiła się raptownie, gdyż dziewczynka w czasie zabawy upadła tracąc przytomność.

Życiu dziecka grozi niebezpieczeństwo.

Drugi wypadek zdarzył się za rogatkami belwederskimi.

Służąca Karolina Wilczakówna, powracając z Wilanowa w samo południe, tuż pod parkanem poszła, do której

dażyła, padła bez zmysłów, również z powodu porażenia słonecznego.

Wilczakówna, nie odzyskawszy ani na chwilę przytomności, wczoraj rano, po upływie niespełna 48 godzin, życie zakończyła.

= Nagła śmierć.

W dniu wczorajszym były dwa wypadki nagłej śmierci, a mianowicie:

Na Pańskiej pod nr 86-ym zmarł nagle Franciszek Leśniewski, dymisjonowany kapitan.

Na Dobrej pod nr 65-ym, kąpiąc się w łaźniach zmarł nagle Jankiel Rubin, mieszkaniec Nowego Miasta chwilowo bawiący w Warszawie.

Zwłoki obu denatów zostały zabezpieczone, celem wy prowadzenia śledztwa sądowego.

= Z niedozoru.

W dniu wczorajszym na Bonifraterskiej pod nr 6-ym bawiąc się bez nadzoru czteroletnia dziewczynka Etką Chomontówna wpadła w głęboki dół urządzony dla nwozu.

Wydobyto ją ztamtąd ze złamanymi nogami.

Rodzice za niedozór zostali pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

= Przy pracy.

W dniu wczorajszym S. Rozenblum, lekarz, reperując dach na pałacu belwederskim spadł i uległ ciężkim obrażeniom na całym ciele.

Rozenbluma w stanie bezprzytomnym odwieziono do szpitala na Smolną.

= Poparzenia.

Na Chmielnej pod nr 36-ym w mieszkaniu kupca Nowickiego, przy gotowaniu farby do podłóg, wynikł pożar.

Lokaj Franciszek Dobrowolski, gasząc ogień, uległ ciężkiemu poparzeniu obu rąk.

Na Nowym-Swiecie pod nr 1-ym Stanisław Krajewski syn eukienika, rozpalając ogień w piekarni polną naftą drzewo.

Płomień, jaki raptownie wybuchnął, zapalił na Krajewskim odzież.

Ciężko poparzonego, w stanie bezprzytomnym, odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

= Przejechanie.

W dniu wczorajszym dorożkarz nr. 127, skutkiem zaprędkiej jazdy, przewrócił na Chłodnej 7-letniego Ignacego Zaleckiego, syna stróża.

Małe dziecko złamało nogę i otrzymało ciężką ranę na głowie.

Życiu chłopca grozi niebezpieczeństwo.

= Restauracja pamiątki.

W d. 23-im z. m. na cmentarzu pod Będzinem po nabożeństwie żałobnym odprawionem przez miejscowego proboszcza ks. Leopolda Dobrzańskiego, prapła kieleckiego i odpowiedniem jego przemówieniu, odbyło się poświęcenie odnowionego pomnika, wzniesionego przed 50-imi laty na grobie trzech górników, którzy w kopalniach ponieśli śmierć okropną.

Przy wyrobie filaru węgla w kopalni Reden w Dąbrowie w r. 1836-ym dwaj bracia Boreccy i ich towarzysze nazwiskiem Prochacki, spostrzegł, że kopalnia się wali.

Zaczęli więc uciekać, ale podczas ucieczki jednemu z Boreckich węgle z wyższych warstw pokładu przysięgnęły nogę, tak, że na żaden sposób nie mógł jej wydobyć.

Nie mogąc ocalić go inaczej, Prochacki porwał siekierę i nogę Boreckiemu odciął, poczem obaj chcieli go unieść, lecz wszyscy trzej zostali zasypani.

Ciała ich, z których położenia przy znalezieniu zrozumiano straszną tragedję, jaka się odegrała pod ziemią, pogrzebano na cmentarzu będzińskim i wzniesiono im pomnik, który z przebiegiem czasu uległ zniszczeniu, a teraz z inicjatywy ks. Dobrzańskiego został przez górników odnowiony.

= Zamknięcie apteki.

Przed kilkoma miesiącami jednemu z farmaceutów udzielono pozwolenie na otwarcie drugiej apteki w mieście powiatowym Kole.

Właściciel koncesji nie mając stanowczego zamiaru otwierać tej apteki, zaprzagnął jednak służące mu pozwolenie zbyć komu innemu.

Jakoż znalazł się amator, który za wyrobną koncesję zapłacił 15,000 rs.

Naturalnie, iż konkurencja nie mogła się podobać właścicielowi poprzednio już istniejącej, a jedynej apteki.

Uczynił więc do departamentu medycznego odpowiednie przedstawienie, poparte cyfrowymi argumentami co do stosunku ludności i niemożności utrzymania dwóch aptek.

Przedstawienie to zostało uwzględnionem i udzieloną koncesję cofnięto.

Nabywca jej zażądał od pana * zwrotu 15,000 rs., ten jednak, sprzedając swe prawo do założenia nowej apteki, działał wówczas w dobrej wierze i pieniądze tak już rozporządził, że zwrócić ich nie myśli.

Sprawa ma więc wejść na drogę sądową.

= Ohydna zbrodnia.

W nrze 215b podaliśmy pod tym tytułem wiadomość o popełnionej w Międzyrzecz zbrodni podejszcia i gwałtu na osobie 17-letniej panny M. B., która jadąc do Radzyna chwilowo zatrzymała się w tem mieście.

Дозволено Дензурою Варшава 23 Августа (4 Сентября) 1886 г.
Gustaw Gebethner.